

Tisztelt Értéktár Bizottság!

Lokálpatrióta vagyok. Ezt szögezzük le az elején. Születésem óta Békáson nevelkedtem, és egy néhány éves kitérőt követően szeretett falumban építkeztem, így most már idestova 10 éve újra itt élek a családommal. Építészmérnök lévén Békás számomra nem csak a rokonokat, a barátokat, a nyugalom szigetét jelenti, hanem az épített környezet szakmai szemmel történő folytonos elemzését is. A lokálpatrióta nem csupán büszke szűkebb pátriájára és az általa képviselt szellemi és anyagi javakra, hanem a régi értékek megőrzését, az újabbak teremtését is igyekszik előmozdítani, és fontosságban a helyi sajátosságokat a nemzeti, regionális vagy globális értékek fölé helyezi. Gondolom, nem véletlenül kértek fel éppen engem ajánlásom megírására, amiért nem tudok eléggé hálás lenni.

Mindenekelőtt szeretném megköszönni a Tisztelt Értéktár Bizottságnak, hogy elsőként a Katolikus harangláb értéktárba történő beemelése mellett tette le voksát. A harangláb a település – kis méretéhez képest is számos értéktárba kívánczó – épületei közül kifejezetten közel áll hozzám, mivel a korabeli fotók és elbeszélések alapján apai nagymamám volt a benne 1960-ban elhelyezett harang egyik keresztanyja. A harang és a harangszó elválaszthatatlan a régi magyar falvak és mezővárosok népének vallásos életétől. A harang zúgása hívott, figyelmeztetett, jelzett, hírt adott. Hívott a templomi szertartásokra, figyelmeztetett az egyéni ájtatosságra és az ima elvégzésére, alkalomadtán jelezte a veszélyt, hírt adott az élet nagy fordulójáról, elsősorban a halálesetekről. A XIX–XX. században sok haranglábát állítottak fel olyan tanyai vagy falusi iskolák mellett, amelyekben rendszeresen miséztek. Így került a Katolikus harangláb a – ma már az önkormányzat épületeként funkcionál – egykori iskola elé, építési idejét sajnos nem ismerjük. A már említett 1960-as harangszentelést követően a harangját 1980-ban az újonnan épített katolikus templomba költöztették át, így eredeti funkcióját, rendeltetését elvesztette, állaga folyamatosan romlott.

A harangláb fenntartásáról, jókarbantartásáról annak tulajdonosa, illetve használója köteles gondoskodni. A fenntartási, jókarbantartási kötelezettség a rendeltetésszerű és biztonságos használathoz szükséges műszaki állapot fenntartásán túlmenően kiterjed az építészeti, képző- és iparművészeti, valamint kertépítészeti alkotórészeire és tartozékaira, felszerelési tárgyaira is. Ennek eleget téve 1995-ben került sor annak felújítására, ugyanis ekkor avatták fel a benne elhelyezett I.-II. világháborús hősöknek emléket állító márványtáblát. Az idő azonban továbbra sem kímélte, így az erősen megrongálódott haranglábát 2017-ben, a község 650 éves évfordulójának tiszteletére tartott ünnepség alkalmából az Önkormányzat közel 1,5M forintból teljes egészében felújította. Ez egy kis lépésnek számíthat talán külső szemmel nézve, de a község lakói számára nagy lépés, főként úgy, hogy a járás egyik legkisebb településén újult meg a harangláb.

Mindezeket figyelembe véve a falu lakói nagy becsben tartják a Katolikus haranglábát, így aztán a község egyik legletisztultabb, legpuritánabb épületének szellemiségénél keresve sem ajánlhatnék alkalmasabb értéket a Békási Értéktárba.

Békás, 2017. november 3.

Horváth András
építészmérnök (lokálpatrióta)